

ALGEMENE GEGEVENS

Nummer voorval:	2007074
Classificatie:	Ongeval
Datum, tijd ¹ voorval:	1 augustus 2007, 15.20 uur
Plaats voorval:	Luchthaven Lelystad (EHLE)
Registratie:	PH-3J6
Type luchtvaartuig:	Tecnam P92E
Soort luchtvaartuig:	Micro light aeroplane
Soort vlucht:	Overlandvlucht
Fase van de vlucht:	Start
Schade aan luchtvaartuig:	Substantieel
Aantal bemanningsleden:	Twee
Aantal passagiers:	Geen
Persoonlijk letsel:	Geen
Overige schade:	Geen
Lichtcondities:	Daglicht

SAMENVATTING

Door een onjuiste trimsetting bij de start raakte het vliegtuig kort nadat het loskwam van de grond overtrokken en stortte het neer. De twee bemanningsleden bleven ongedeerd, het vliegtuig liep substantiële schade op.

Dit rapport is gebaseerd op gegevens die zijn verstrekt door de Dienst Luchtvaartpolitie van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en luchthaven Lelystad.

FEITELIJKE INFORMATIE

De vlucht

Het vliegtuig werd omstreeks 15.20 uur opgelijnd op MLA baan 23² voor een overlandvlucht naar Middenmeer. Aan boord waren twee bemanningsleden. Toen de bestuurder de gashendel naar voren duwde, voelde hij dat de neus van het vliegtuig vrijwel direct omhoog kwam. Toch zette hij de start door. Het vliegtuig kwam kort daarna los van de grond, maakte een gierbeweging en overtrok over de linkervleugel. Het raakte de grond hard en liep daarbij substantiële schade op (zie foto 1). De inzittenden bleven ongedeerd.

¹ Alle tijden in dit rapport zijn lokale tijden tenzij anders vermeld.

² Micro light aeroplane baan 23 is een speciaal voor dit type toestel in gebruik zijnde baan op luchthaven Lelystad.



Foto 1: overzicht schade aan het vliegtuig

De bestuurder verklaarde dat hij na het ongeval zag dat de trim van het hoogteroer geheel naar achteren stond. De trim was tijdens de vorige vlucht zo ingesteld voor de landing.

Het vliegtuig

Het vliegtuig was uitgerust met een Rotax 912S motor, een 100 pk variant. Ten tijde van het ongeval waren de tanks voor de helft gevuld met MOGAS. Enkele relevante vliegtuiggewichten zijn weergegeven in tabel 1.

Maximale startgewicht:	450 kg
Leeggewicht:	280 kg
Maximaal brandstofgewicht (70 liter Euro 95):	+/- 52 kg

Tabel 1: vliegtuiggewichten van de Tecnam P92E

De bestuurder

De bestuurder was een 61-jarige man. Hij was in het bezit van een geldig bewijs van bevoegdheid en een geldige medische verklaring. De vliegervaring van de bestuurder is onbekend.

Type brevet:	Private pilot licence (PPL); sinds 2001
Bevoegdverklaringen:	Aeroplanes Visual Flight Rules Single Engine Micro Light Aeroplanes

Tabel 2: bewijzen van bevoegdheid van bestuurder

Het weer

De lucht was ten tijde van het voorval helder met voldoende zicht. De heersende windrichting was 290 graden met een snelheid van 5 tot 6 knopen. Er was dus sprake van een zijwindcomponent van circa 60 graden tijdens de start vanaf baan 23. De temperatuur was 23 graden Celsius.

ONDERZOEK EN ANALYSE

De directe aanleiding voor de overtrek was een te lage vliegsnelheid in combinatie met te veel gebruik van het richtingsroer om te corrigeren voor de gierbeweging. Het laatste heeft mogelijk een slippende vlucht veroorzaakt. Hierdoor werd de marge voor overtrek van de linkervleugel kleiner, met als gevolg, bij het afnemen van de vliegsnelheid, het asymmetrisch overtrekken van het vliegtuig over links.

Aan de overtreksituatie zijn een aantal handelingen voorafgegaan:

- De primaire oorzaak voor de te lage snelheid bij het loskomen van de grond was het feit dat de trim van het hoogteroer geheel naar achteren stond bij de start. Hierdoor had het vliegtuig een staartlastig moment en kwam de neus omhoog. De bestuurder verklaarde dat hij voor het oplijnen op baan 23 middels de checklist de benodigde controles had uitgevoerd. De trim was hij hierbij vergeten.
- De bestuurder gaf in zijn verklaring aan dat hij voelde dat de neus van het vliegtuig meteen omhoog kwam nadat hij de gashendel naar voren had bewogen. Desondanks zette hij de start door. Zoals de bestuurder zich achteraf ook realiseerde, had hij op dit moment vermogen moeten terugnemen en de start moeten afbreken.
- Nadat het vliegtuig loskwam van de grond begon het naar links te gieren. Hierop werd in eerste instantie niet adequaat gereageerd door de bestuurder, die aangaf afgeleid te zijn door de hoge neusstand. Mogelijk heeft de bestuurder na waarschuwingen van het andere bemanningslid ("rechts voeten, rechts voeten") overgecorrigeerd. Dit zou een verklaring kunnen zijn voor het feit dat het vliegtuig over links overtrok.

CONCLUSIE

De onjuiste instelling van de trim van het hoogteroer is de aanleiding geweest van het ongeval. De achterliggende factoren zijn het niet volledig uitvoeren van de checklist door de bestuurder, het niet afbreken van de start en het niet adequaat reageren op een dreigende overtreksituatie.